

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារនៃករណីកងកសាវ

សំណុំរឿងលេខ : ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់កងកសាវ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីកងកសាវ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់កងកសាវកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់កងកសាវ:
ការពិនិត្យប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់កងកសាវបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច
ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលបដិសេធលើសំណើសុំថតចម្លង
រោគសញ្ញា និង/ឬ វីដេអូ របស់គាត់នៅពេលគាត់ស្ថិតនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ”**

អ្នកដាក់ឯកសារ:
សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:
អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល:
ចៅក្រម គង់ ស្រីម, ប្រធាន
ចៅក្រម C. N. JAYASINGHE
ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ
ចៅក្រម A. KLONOWIECKA-MILART
ចៅក្រម ម៉ុង មុនីចរិយា
ចៅក្រម Florence MUMBA
ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

ចម្លងជូន:
ជនជាប់ចោទ:
អៀង សារី

មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:
លោក អាង ឧត្តម
លោក Michael G.KARNAVAS

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណី:
ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU FORT

I. សេចក្តីផ្តើម និងប្រវត្តិសិក្ខា

- ១- មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី (“មេធាវីការពារក្តី”) បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខតាម^១ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^២ (“សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់”) ដែលបានបដិសេធលើសំណើសុំថតចម្លងសម្លេង និង/ឬ វីដេអូ នៅពេល អៀង សារី ស្ថិតនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ។
- ២- មេធាវីការពារក្តីបានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខតាមមួយ^៣ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើបញ្ហាដូចគ្នានេះ^៤ (“បណ្តឹងសាទុក្ខលើកមុន”) ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការឆ្លើយតបរួចហើយ (“ចម្លើយតបលើកមុន”)។^៥ បណ្តឹងសាទុក្ខនោះកំពុងរង់ចាំការសម្រេចនៅឡើយ។ បន្ទាប់ពីការចេញសេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់ មេធាវីការពារក្តីត្រូវបានសួរតាមរយៈអ៊ីម៉ែលថា តើខ្លួនពេញចិត្តដើម្បីបំពេញទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកមុនរបស់ខ្លួន ឬដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខថ្មី^៦។ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកច្បាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានជូនជាយោបល់ដល់មេធាវីការពារក្តីឱ្យដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខថ្មី ប៉ុន្តែដើម្បីជៀសវាងភាពច្របូកច្របល់ មេធាវីការពារក្តី និងភាគីឆ្លើយតបដទៃទៀតគួរតែយោងឯកសារដាក់កាលពីលើកមុនរបស់ខ្លួនលើបញ្ហាណាដែលជាន់គ្នា^៧។ សហព្រះ

¹ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ ដែលបដិសេធលើសំណើសុំថតសម្លេង/វីដេអូរបស់គាត់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ៥ កុម្ភៈ ២០១៣ (ចាប់ពីនេះតទៅហៅថា “បណ្តឹងសាទុក្ខ”) បានជូនដំណឹងតែជាភាសាអង់គ្លេសប៉ុណ្ណោះ, ៧ កុម្ភៈ ២០១៣។ បានជូនដំណឹងជាភាសាខ្មែរ, ២១ កុម្ភៈ ២០១៣។

² E254/3 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំថតសម្លេង/វីដេអូ អៀង សារី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ១៧ មករា ២០១៣ (ចាប់ពីនេះតទៅហៅថា “សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់”) បានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣។

² E254/3 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំថតសម្លេង/វីដេអូ អៀង សារី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ១៧ មករា ២០១៣ (ចាប់ពីនេះតទៅហៅថា “សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់”) បានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣។

³ E238/9/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបដិសេធសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការមានវត្តមាននៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ និងហាមឃាត់មិនឱ្យគាត់ចតជាវីដេអូនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ១៨ ធ្នូ ២០១២ (ចាប់ពីនេះតទៅហៅថា “បណ្តឹងសាទុក្ខលើកមុន”)។

⁴ E1/147.1 ប្រតិចារិកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, ៤ ធ្នូ ២០១២, ទំព័រ១៧-១៩។

⁵ E254/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគាត់ថតសម្លេង/វីដេអូ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ”, ២១ ធ្នូ ២០១២។

⁶ អ៊ីម៉ែល ថ្ងៃទី២៣ មករា ២០១៣ ចេញពី Tanya Pettay, ប្រឹក្សាយោបល់ផ្នែកច្បាប់, ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី។

⁷ អ៊ីម៉ែល ថ្ងៃទី២៣ មករា ២០១៣ ចេញពី Sheila Paylan, មន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកច្បាប់ និងក្រឡាបញ្ជី, អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

រាជរាជ្យបានឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខលើកមុននេះ តែចំពោះបញ្ហានៃភាពអាចទទួលយកបាន ប៉ុណ្ណោះ^៨ ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងយោងទៅកាន់អំណះអំណាងទាំងនោះដូចខាងក្រោមនេះ។

៣- សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការសង្ខេបពីប្រវត្តិនិតិវិធីដែលពាក់ព័ន្ធ រហូតមកដល់ពេលចេញសេចក្តីសម្រេច ដែលរងការជំទាស់ ដែលសេចក្តីសម្រេចនេះបានជូនដំណឹងមកភាគីនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣^៩ នៅក្នុងចម្លើយតបលើកមុនរបស់ខ្លួន^{១០}។ ជាបន្តបន្ទាប់មកទៀត មេធាវីការពារក្តីបានដាក់ការចម្លើយ តបមួយទៅនឹងចម្លើយតបលើកមុនរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា^{១១}។

៤- នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ មេធាវីការពារក្តីបានធ្វើសំណើមួយសុំដាក់តែភាសាអង់គ្លេសត្រឹម ថ្ងៃផុតកំណត់នៃការដាក់ឯកសារ ហើយសំណើជាភាសាខ្មែរនឹងដាក់តាមក្រោយ^{១២}។ សំណើត្រូវបាន អនុញ្ញាតដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣^{១៣}។

៥- អាស្រ័យហេតុនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះ គួរត្រូវបានបដិសេធ ចោលដោយហេតុមិនអាចទទួលយកបាន ឬតាមជម្រើសផ្សេងពីនេះ គឺគ្មានមូលដ្ឋាន។

II. បណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបាន

ក. បណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបានទេតាមវិធាន១០៤(៤)(ខ)

⁸ E238/9/1/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់របស់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទាក់ទងនឹងទម្រង់នៃការចូលរួម និងការចតវិធីអ្វី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួននៅក្រោមសាលសវនាការ, ៣ មករា ២០១៣ (ចាប់ពីនេះតទៅហៅថា “ចម្លើយតបលើកមុន”)។

⁹ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់។

¹⁰ E238/9/1/2 ចម្លើយតបលើកមុន, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៣-១២។ ។

¹¹ E238/9/1/3 សារណាតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ជំទាស់នឹងសេចក្តី សម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបដិសេធសិទ្ធិរបស់គាត់មានវត្តមាននៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ និងហាមឃាត់មិនឱ្យមាន ការចតវិធីអ្វី ចំពោះរូបគាត់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ៩ មករា ២០១៣។

¹² E254/3/1/1.1 សំណើជាបន្ទាន់របស់ អៀង សារី សុំដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខតែជាភាសាអង់គ្លេសសិន ហើយអត្ថបទបកប្រែជាភាសាខ្មែរ នឹងដាក់ពេលក្រោយ, ២៩ មករា ២០១៣។

¹³ E254/3/1/1.2 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើជាបន្ទាន់របស់ អៀង សារី សុំដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខតែជាភាសាអង់គ្លេសសិន ហើយអត្ថបទ បកប្រែជាភាសាខ្មែរនឹងដាក់ពេលក្រោយ, ៣០ មករា ២០១៣។

៦- មេធាវីការពារក្តីតវ៉ាថា បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនអាចទទួលយកបានតាមវិធាន១០៤(៤)(ខ)¹⁴។ នៅក្នុង ចម្លើយតបរបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាយោងដល់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនកាលពីលើកមុន ក្នុងកថាខណ្ឌ ១៧-២០ដែលបានដាក់ទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសង្កត់ឡើងវិញថា ផ្ទុយទៅនឹងការទាមទាររបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា “ភាពអាចទទួលយកបាន តាមវិធាន៧៤(៣) (ច) មិនគួរត្រូវបានគេបកស្រាយឱ្យទូលំទូលាយជាងវិធានវិធាន១០៤(៤)(ឃ)”¹⁵ឡើយ។ អត្ថបទ នៃបទប្បញ្ញត្តិទាំងពីរនេះបញ្ជាក់ថា ការបកស្រាយដូច្នេះត្រូវបានអនុញ្ញាត។ វិធាន៧៤(៣)(ច) អនុញ្ញាតឱ្យមានបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗដែលគ្រាន់តែ “ជាប់ពាក់ព័ន្ធ” ទៅនឹង “ការឃុំខ្លួន និងការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចំណែកឯវិធាន១០៤(៤)(ខ) អនុវត្តបានតែសេចក្តីសម្រេច “ស្តីពី” ការឃុំខ្លួន និងការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាម ផ្លូវតុលាការប៉ុណ្ណោះ និងបន្ទាប់មកបានចំពោះតែសេចក្តីសម្រេចដូច្នេះ “តាមវិធាន៨២” ដែលជាវិធាន ទាក់ទងតែអំពីការឃុំខ្លួន និងការដោះលែង មិនមែនអំពីលក្ខខណ្ឌ ឬបែបបទនៃវិធាននោះឡើយ¹⁶។

ខ. បណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបានទេតាមវិធាន១០៤(៤)(ឃ)

៧- មេធាវីការពារក្តីតវ៉ាថា បណ្តឹងសាទុក្ខអាចទទួលយកបានតាមវិធាន១០៤(៤)(ឃ)¹⁷។ សហព្រះរាជ អាជ្ញាសូមឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលយោងទៅរកកថាខណ្ឌទី២១-២៥ នៃចម្លើយតបពីមុនរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា¹⁸។ សហព្រះរាជអាជ្ញាកត់សម្គាល់ថា សារណារបស់មេធាវីការពារក្តីដាក់ជូន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានធ្វើឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃវិធាន៣៥ទេ និងមិនបានលើ យោងវិធាននេះនៅចំណុចណាមួយដែរ¹⁹ ហើយសេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់ក៏មិនបានលើក យោងវិធាន៣៥ដែរ²⁰។

¹⁴ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី១២-១៦។

¹⁵ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៦។

¹⁶ វិធាន៨២។

¹⁷ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៧-២០។

¹⁸ E238/9/1/2 ចម្លើយតបលើកមុន, ត្រង់កថាខណ្ឌទី២១-២៥។

¹⁹ E254/1 សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យផ្តល់សម្លេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាង ក្រោមសាលសវនាការ, ១៤ ធ្នូ ២០១២។

²⁰ E254/3 សេចក្តីសម្រេច។

៨- ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខដាច់ដោយឡែកមួយដែលបានដាក់ដោយមេធាវីការពារក្តី ក្នុង ពេលថ្មីៗនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកពីអំណះអំណាងនៃកំហុសដូចគ្នាអំពីភាពអាចទទួលយក បាន ដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាន១០៤(៤)(ឃ)ផងដែរ ដែលមេធាវីការពារក្តីបានលើកនៅពេលនេះ²¹។ ការប៉ុនប៉ងរបស់មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីប្តឹងឡើងវិញពីបញ្ហាទាក់ទងនឹងភាពគ្រប់គ្រាន់នៃបុគ្គលិកពេទ្យ ឬរបបរាយការណ៍ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ មិនមែនជាអ្វី ដើម្បីពន្លឿនអំណះអំណាងរបស់ខ្លួនស្តីពីភាពអាច ទទួលយកបានឡើយ²²។

III. បទដ្ឋាននៃករណីនិរ្នន្តរ៍ និងជាក់បង្អួច

៩- អង្គជំនុំជម្រះនេះបានសម្រេចថា វិធាន១០៤(១) និង១០៥(២) អនុញ្ញាតឱ្យមានមូលដ្ឋានបីដាច់ពីគ្នា សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខ៖

- ក. កំហុសអង្គច្បាប់បណ្តាលឱ្យសេចក្តីសម្រេចមោឃភាព
- ខ. កំហុសអង្គហេតុនាំឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌ និង
- គ. កំហុសដែលស្តែងចេញពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឱ្យ មានការប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ²³។

១០- ក្នុងចំណុចខុសៗគ្នា បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា គ្រប់ទង្វើករណីទាំងបីខាងលើសុទ្ធ តែមានកំហុស ដោយក្នុងករណីនីមួយៗបានបង្រួមឱ្យខ្លីនូវបទដ្ឋានបន្តបន្ទាប់ ចំពោះកំហុសអង្គច្បាប់

²¹ E251/1/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូង លើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនប្រក្រតីដែលចោទប្រកាន់ថាបានកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើប សួរ (ឯកសារ E221, E223, E224, E224/2, E234, E234/2, E241 និង E241/1)”, ២១ មករា ២០១៣។

²² E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី២០។

²³ E116/1/7 សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹង ភាពត្រឹមត្រូវនៃកិច្ចស៊ើបសួរ, ២៧ មេសា ២០១២ កថាខណ្ឌទី២៤, ២៥។ E176/2/1/4 សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើសុំឱ្យចាត់ការជាបន្ទាន់ តាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង, ១៤ កញ្ញា ២០១២, កថាខណ្ឌទី១៩។

មួយចំនួនទៀត “កំហុសអង្គហេតុ” ឬ “ការបំពានឆន្ទានុសិទ្ធិ”²⁴។ ខណៈដែលឃ្លាទាំងប៉ុន្មាននេះ គឺជា ជវលេខងាយស្រួលសម្រាប់បទដ្ឋានដែលអាចអនុវត្តបាន ជាសំខាន់គេត្រូវតែដឹងថាឃ្លាទាំងអស់នេះ មិនបានចាប់យកបទដ្ឋានឱ្យបានពេញលេញដូចវិធានបានកំណត់ ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល កែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ។

១១- វិធាន១០៤(១)(ក) និងវិធាន១០៥(២)(ក) ចែងពីការពិនិត្យលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះកំហុសអង្គច្បាប់ ដែលមោឃសាលក្រម ឬសេចក្តីសម្រេច²⁵។ ដូច្នេះ មិនមែនគ្រប់កំហុសអង្គច្បាប់ទាំងអស់ សុទ្ធតែ បានបំពេញតាមបទដ្ឋាននេះទេ។ កំហុសអង្គច្បាប់ ប្រសិនបើកើតឡើង ត្រូវតែជាសារវន្ត និងមាន អនុភាពទៅលើមោឃសាលសេចក្តីសម្រេច²⁶។ យ៉ាងណាមិញ កំហុសអង្គច្បាប់ដែលមិននាំឱ្យមានការ សម្រេចផ្សេងពីនេះ ដូច្នេះមិនគួរកែប្រែទេ។

១២- វិធាន១០៤(១)(ខ) និងវិធាន១០៥(២)(គ) ចែងពីការពិនិត្យលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះអង្គហេតុ ដែលនាំ ឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌²⁷។ ដូច្នេះ មិនមែនគ្រប់កំហុសអង្គហេតុទាំងអស់សុទ្ធតែបានបំពេញតាម បទដ្ឋាននេះទេ។ កំហុសអង្គហេតុត្រូវតែជាស្នូល និងមានអានុភាពឆ្លើយតបទៅតាមលក្ខខណ្ឌខ្ពស់ ដែលនាំឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចឈានទៅដល់សេចក្តី សម្រេចដដែលនេះ ដោយមិនមានកំហុសនោះ គឺមិនមានភាពអយុត្តិធម៌ទេ។

១៣- វិធាន១០៥(២)(ខ) ចែងពីការពិនិត្យលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះកំហុសដែលស្តែងចេញពីការប្រើឆន្ទានុ សិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនាំឱ្យមានការប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ²⁸។ ហេតុដូច្នេះ ភាគីដែលស្នើសុំមិនត្រឹមតែបង្ហាញឱ្យឃើញកំហុសច្បាស់លាស់ និងជាក់ស្តែងទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងបង្ហាញឱ្យឃើញថា នាំឱ្យមានការប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់ភាគីនោះផង។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះ

²⁴ សូមមើល ឧទាហរណ៍ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រង់ទំព័រ១៤ (“អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានកំហុសអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ និង បំពានឆន្ទានុសិទ្ធិ”), កថាខណ្ឌទី២៤ (“កំហុសអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុរបស់អង្គជំនុំជម្រះ...”)

²⁵ សង្កត់ន័យត្រង់អក្សរទ្រេត។

²⁶ សូមមើល រឿងក្តី Simeon Nchamihigo ទល់នឹងរដ្ឋអាណ្លា, ICTR-2001-63-A, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, ១៨ មីនា ២០១០, កថាខណ្ឌទី៣១-៣២ (រកឃើញនូវ “ការស្តែងចេញនូវកំហុសអង្គច្បាប់” ប៉ុន្តែសម្រេចថា “យ៉ាងណាក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ មិនជឿថា កំហុសរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើឱ្យមោឃសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ”)

²⁷ សង្កត់ន័យត្រង់អក្សរទ្រេត។

²⁸ សង្កត់ន័យត្រង់អក្សរទ្រេត។

សាលាដំបូងបានឈានទៅដល់សេចក្តីសម្រេចដដែលនេះ ដោយអវត្តមានកំហុសដែលបានបង្ហាញនេះ ឬប្រសិនបើកំហុសត្រូវបានជួសជុល នោះមិនមានផលប៉ះពាល់ឡើយ។

- ១៤- ជាសង្ខេប ខណៈដែលបទដ្ឋាននិមួយៗចំពោះ “កំហុសអង្គច្បាប់” “កំហុសអង្គហេតុ” ឬ “ការបំពានឆន្ទានុសិទ្ធិ” គឺជាបញ្ហាចាំបាច់ ប៉ុន្តែមិនមែនគ្រប់គ្រាន់ទេ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការកត់សម្គាល់នូវបទដ្ឋានដែលត្រឹមត្រូវសម្រាប់បំពេញចម្លើយតបនេះ។ ប៉ុន្តែ បើតាមទស្សនៈរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាមេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញឱ្យឃើញពីកំហុសត្រឹមត្រូវមិត្តណាមួយ នៅក្រោមបទដ្ឋានណាមួយឡើយ។
- ១៥- បន្ទុកក្នុងការបង្ហាញនូវកំហុសត្រូវធ្លាក់ទៅលើមេធាវីការពារក្តី ក្នុងនាមជាភាគីដែលប្តឹងសាទុក្ខ²⁹។

**IV. មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបំពេញបន្ទុករបស់ខ្លួនក្នុងការបង្ហាញពីកំហុស
ដើម្បីទទួលបានសំណងជូនដល់អ្នករងគ្រោះ**

ក. ការចោទប្រកាន់ពីកំហុសទាក់ទងនឹងការប្រព្រឹត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ស្ថិតក្រោមវិធាន៣៨

- ១៦- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្គាល់ឃើញថា មេធាវីការពារក្តីបានដំណើរការថតសម្តែង/វីដេអូជនជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ បន្ទាប់ពីមានការណែនាំមិនឱ្យថតសម្តែង/វីដេអូ ជនជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ និងបានសង្កេតឃើញថា “យុទ្ធសាស្ត្ររបស់មេធាវីការពារក្តីចំពោះបញ្ហានេះ នឹងឈានដល់ការប្រព្រឹត្តិខុសទៅនឹងវិធាន៣៨”³⁰។ វិធាន៣៨ អនុញ្ញាតឱ្យអង្គជំនុំជម្រះដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះមេធាវីបន្ទាប់ពីមានការព្រមាន ប្រសិនបើ “យល់ឃើញថា ការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីរូបនោះជាការរាយប្រហារ ឬរំលោភ រាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬម្យ៉ាងទៀតផ្ទុយទៅនឹងមាត្រា២១(៣)នៃកិច្ចព្រមព្រៀង”³¹។ មាត្រា២១(៣)នៃកិច្ចព្រមព្រៀង

²⁹ E50/1/1/4 សេចក្តីសម្រេចស្តីពីបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ នួន ជា និង អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើសំណើសុំដោះលែងជាបន្ទាន់, ៣ មិថុនា ២០១១, ត្រង់កថាខណ្ឌទី២៩។

³⁰ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់, កថាខណ្ឌទី១១។

³¹ វិធាន៣៨(១)។

ព្រៀង³² ចែងថាមេធាវីដែលបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ត្រូវអនុវត្ត តាម “បទដ្ឋាន និងសីលធម៌នៃវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ដែលបានទទួលស្គាល់”។ មេធាវីការពារក្តីបានជំទាស់ទៅនឹងការកំណត់លក្ខណៈនៃការប្រព្រឹត្តិ ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមេធាវីការពារក្តីអះអាងថា “មិនត្រឹមត្រូវទេ” ពីព្រោះ “អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគ្រាន់តែហាមឃាត់មិនឱ្យមេធាវីការពារក្តី ថតវីឌីអូលោក អៀង សារី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការតែប៉ុណ្ណោះ”³³។

១៧- ជាដំបូង សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់ថា ជាការបន្ថែមទៅនឹងភាពដែលមិនអាចអាចទទួល យកបានជាទូទៅនៃបណ្តឹងសាទុក្ខទាំងមូល ការរំលឹកនៃវិធាន៣៨ មិនត្រូវប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនោះទេ³⁴។ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងខ្លឹមសារនៃការទាមទារ ចេតនាច្បាស់លាស់នៃការមិនគោរពតាមប្រកបដោយចេតនា និងពុះច្រៀកដូចសរសៃសក់ប្រឆាំងនឹងការណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បង្ហាញឱ្យឃើញថាការកំណត់អត្តចរិតរបស់មេធាវីការពារក្តីដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលហៀបនឹងឈានទៅដល់អំពើមិនត្រឹមត្រូវដោយអនុលោមតាមវិធាន៣៨ គឺត្រឹមត្រូវ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្លាប់បានជម្រាបជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអំពីអាកប្បកិរិយាស្រដៀងគ្នា ដែលប្រព្រឹត្តដោយមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងការបកស្រាយខុសដោយចេតនានូវសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល³⁵។ ដូចដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការកត់សម្គាល់ ពីមុនដូច្នេះដែរថា អាកប្បកិរិយាបែបនេះ “យ៉ាងហោចណាស់ ហៀបនឹងឈានទៅដល់ការមានគំនិតទុច្ចរិត”³⁶ ដែលដូច្នេះ ប្រសិនបើមិនមែនជាការបំពានទេនោះ ក៏គឺជាការបត់បែនដែរ នូវ “បទដ្ឋាន និងសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ដែលបានទទួលស្គាល់” ដោយអនុលោមតាមវិធាន២១(៣)។ ក្នុងកម្រិតអប្បបរមាបំផុត តាមសេចក្តីបង្គាប់ពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលថាមេធាវីការពារក្តីមិនអាចថតជាខ្សែអាត់សម្លេង/វីឌីអូ ជនជាប់ចោទ នៅក្នុងបន្ទប់

³² កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ, ៦ មិថុនា ២០០៣។

³³ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី២៦។

³⁴ សូមអាន វិធាន ១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

³⁵ E251/1/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនប្រក្រតីដែលចោទប្រកាន់ថាបានកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ (ឯកសារ E221, E223, E224, E224/2, E234, E234/2, E241 និង E241/1), ២១ មករា ២០១៣, កថាខណ្ឌ ១២-១៦។

³⁶ E251/1/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនប្រក្រតីដែលចោទប្រកាន់ថាបានកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ (ឯកសារ E221, E223, E224, E224/2, E234, E234/2, E241 និង E241/1), ២១ មករា ២០១៣, កថាខណ្ឌ ១៤។

ខាងក្រោមសាលសវនាការនោះ មេធាវីការពារក្តីបានដំណឹងថាពួកគេត្រូវធ្វើការស្វែងរកសេចក្តីបញ្ជាក់ ឬការអនុញ្ញាតបន្ថែមទៀតពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីថតជាខ្សែអាត់សម្តែង/វីដេអូ។

១៨- សំអាងហេតុរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថាវា “ជាការខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីហេតុផលដែលស្នើសុំឱ្យថតខ្សែអាត់សម្តែង និងវីដេអូ”³⁷ ហើយថាមូលហេតុរបស់មេធាវីការពារក្តីសម្រាប់ការចូលរួមនៅក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗនៃការកត់ត្រាទុកដែលមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធ³⁸ គឺមិនអាចតតាំងបាន និងដោយគ្រាន់តែបញ្ជាក់ពីចរិតលក្ខណៈរៀបរយនៃអំណះអំណាងរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ មេធាវីការពារក្តីក៏បានអះអាងផងដែរថា “អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានដឹងជាមុន ពេញលេញអំពីចេតនារបស់មេធាវីការពារក្តីទាក់ទិននឹងការថតលោក អៀង សារី ដូចដែល បានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងកំណត់ហេតុ”³⁹។ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការអះអាងនេះ មេធាវីការពារក្តីបាន លើកឡើងពីការជ្រើសរើសនូវប្រតិចារិកចំនួន២(ពីរ)។ ការជ្រើសរើសទីមួយ⁴⁰ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងតែពីការយោងនានានៃការថតជាខ្សែអាត់សម្តែង/វីដេអូប៉ុណ្ណោះ⁴¹ ហើយនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ក៏ដោយដែលនៅមុនមានការសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ការថតជាខ្សែអាត់សម្តែង/វីដេអូនោះគឺត្រូវហាមឃាត់⁴²។ ការជ្រើសរើសទីពីរ⁴³ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងពីការមិនកំណត់ត្រាទោះជាតាមប្រភេទណាមួយក៏ដោយ។ អាស្រ័យហេតុដូច្នេះ អំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តី គឺពុំមានមូលដ្ឋានអ្វីឡើយ។

១៩- ចុងបញ្ចប់ មេធាវីការពារក្តីបានអះអាងថា អំពើរបស់ខ្លួនមិនបង្កើតបានជា “ការប្រព្រឹត្តិដោយបំពានឬរាយប្រហារ”, “រារាំង បង្កឱ្យមានបញ្ហា ឬបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទេ” ហើយក៏មិនបាន “ធ្វើឱ្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឬបង្កឱ្យខូចប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលណាម្នាក់” នោះឡើយ⁴⁴។ អាស្រ័យហេតុដូច្នេះហើយ មិនស្ថិតនៅក្រោមវិធាន៣៨នោះទេ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់ពីដំបូងឃើញថា តាមរយៈភាសាត្រង់ៗនៃវិធាន៣៨ ការកំណត់ថា

³⁷ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ២៧។
³⁸ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ២៧។
³⁹ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ២៧។
⁴⁰ E1/147.1 ប្រតិចារិកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, ៤ ធ្នូ ២០១២, ទំព័រទី ១២-១៥។
⁴¹ E1/147.1 ប្រតិចារិកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, ៤ ធ្នូ ២០១២, ទំព័រទី ១៤។
⁴² E1/147.1 ប្រតិចារិកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, ៤ ធ្នូ ២០១២, ទំព័រទី ១៩។
⁴³ E1/148.1 ប្រតិចារិកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, ៥ ធ្នូ ២០១២, ទំព័រទី ៥។
⁴⁴ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣០។

ភាគីណាមួយដែលបានបំពានលើវិធាននេះ គឺជាការកំណត់ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិសុទ្ធសាធរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធ^{៤៥}។ លើសពីនេះ ភាគីណាមួយដែលបានប្រព្រឹត្តដោយមិនស្មោះត្រង់ និងដោយបំពានទៅលើសេចក្តីបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ នោះពិតជាបានរារាំងដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីយ៉ាងច្បាស់ និងបានបំពានលើវិធាន២១(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។

ខ. ការចោទប្រកាន់ពីការខុសឆ្គងពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូលភស្តុតាងរបស់មេធាវីការពារក្តី

២០- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី តាមខ្លឹមសារនៃសំណើ ដើម្បីប្រមូលភស្តុតាងដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ គឺត្រូវបានហាមឃាត់ដូច្នេះ^{៤៦}។ មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានកំហុស ដោយមិនបានបញ្ជាក់ពីកំហុសប្រភេទណាមួយដែលបានកើតឡើងនោះទេ ពីព្រោះ៖ (ទី១) អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានសម្រេចឱ្យបានឆាប់រហ័សថា សកម្មភាពរបស់គេបង្កើតបានជាការប្រមូលនូវភស្តុតាងដែលត្រូវហាមឃាត់^{៤៧} និង(ទី២) ថាអំពីរបស់ពួកគេមិនបង្កើតបានជា “កិច្ចស៊ើបសួរមួយ នៅក្នុងនិយមន័យនៃវិធាន៥៥” នោះទេ^{៤៨}។

២១- អំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា អង្គជំនុំជម្រះនេះគួរបដិសេធអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចោល ពីព្រោះវា “មិនសមហេតុផល” ដែលថា បើសិនជាការថតជាខ្សែអាត់សម្លេង/វីដេអូ “ពិតជាកិច្ចស៊ើបសួរដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើកឡើងនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះមែន នោះវាទំនងណាស់ថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគួរតែបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ នៅពេលដែលមេធាវីការពារក្តី ជូនដំណឹងលើកដំបូងថា មេធាវីការពារក្តីនឹងជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអំពីការអង្កេតរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន”^{៤៩} នោះគឺមិនសមហេតុផលទាល់តែសោះ។ ទីមួយ គឺគ្រាន់តែមេធាវីការពារក្តីប៉ុណ្ណោះដែលប្រើប្រាស់ពាក្យថា “ជាក់ស្តែងយ៉ាងពិតប្រាកដ” ដើម្បីធ្វើការពិពណ៌នាអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគ្រាន់តែបានរកឃើញប៉ុណ្ណោះ^{៥០}។

⁴⁵ វិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (“តាមមតិរបស់ពួកគាត់”)។

⁴⁶ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់, ត្រង់កថាខណ្ឌ ១២។

⁴⁷ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣២។

⁴⁸ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣៤។

⁴⁹ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣២។

⁵⁰ E254/3 សេចក្តីសម្រេច, ត្រង់កថាខណ្ឌ ១២។

ទីពីរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីបានសួរ និងបានទទួលការដាក់ឯកសារពិមេធាវីការពារក្តី និងពីសហព្រះរាជអាជ្ញា ស្តីពីនីត្យានុកូលភាពនៃចំណាត់ការដែលបានស្នើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តី⁵¹។ ដូច្នេះហើយ គឺបានផ្តល់ដល់មេធាវីការពារក្តីនូវកាលានុវត្តភាពមួយប្រសើរបំផុត ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មចំណាត់ការរបស់ខ្លួន ជាជាងការផ្តល់នូវសេចក្តីសម្រេចភ្លាមៗ ហើយគេមិនបានរកឃើញថា មានយុត្តិកម្មទាំងខ្លះចន្លោះនោះទេ។ តាមពិតទៅ ការពិចារណារបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើអំណះអំណាងដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការគាំទ្រដល់ការអនុវត្តរបស់ខ្លួន បង្ហាញឱ្យឃើញថាខ្លួនបានធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនមានរបៀបទៅតាមវិធីសាស្ត្រ ហើយដោយមានការពិចារណាទៅលើគ្រប់អំណះអំណាងទាំងអស់ទៀតផង។ ទីបី មេធាវីការពារក្តីបានតវ៉ាថា ការខកខានរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការសម្រេចឱ្យបានភ្លាមៗ គឺជាសញ្ញាមួយដែលបញ្ជាក់ពីកំហុសត្រូវបានសន្មតថាមានការប៉ុនប៉ងពីសំណាក់មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីដាក់ “ពាក្យសុំធ្វើការអង្កេត” ខណៈដែលមានសេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់ និងបណ្តឹងសាទុក្ខ ទាក់ទងនឹងការថតខ្សែអាត់សម្លេង/វីដេអូ។

២២- អំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា អ្វីដែលពួកគេបានស្វែងរកនោះគឺមិនមែនជា “កិច្ចស៊ើបសួរ” នៅក្នុងនិយមន័យនៃវិធាន៥៥ទេ នោះគឺមិនបានគាំទ្រដល់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់របស់ខ្លួន ឱ្យបានហួសពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលថា “សំណើណាមួយដែលមានលក្ខណៈផ្ទុយ គឺគ្រាន់តែជាការរើសរាយទេ”នោះឡើយ⁵²។ វិធាន៥៥បានបែងចែកឱ្យទៅអង្គជំនុំជម្រះនានានូវអំណាចក្នុងការប្រមូលភស្តុតាង ហើយភាគីនានាដែលស្វែងរកធ្វើដូច្នេះ ត្រូវតែស្វែងរកជំនួយពីអង្គជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធ⁵³។ ដូចដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូច្នេះដែរថា យុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គ

⁵¹ E254 អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពី៖ ការបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណា, ១២ ធ្នូ ២០១២។ E254/1 សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ, ១៤ ធ្នូ ២០១២ (បន្ទាប់តទៅនេះ ហៅថា “សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ថតខ្សែអាត់”)។ E254/2 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬ វីដេអូ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ”, ២១ ធ្នូ ២០១២ (បន្ទាប់តទៅនេះ ហៅថា “ចម្លើយតបស្តីពីច្បាប់ថតខ្សែអាត់”)។

⁵² E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣៤។ កថាខណ្ឌយោងនានានៃបណ្តឹងសាទុក្ខដែលកំពុងផ្អាក មិនជម្រុញអំណះអំណាងនេះឱ្យមានអត្ថន័យសំខាន់នោះទេ។

⁵³ វិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

ជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានហាមឃាត់ដល់ភាគីនានាផងដែរ មិនឱ្យធ្វើការប្រមូលព័ត៌មានដើម្បីធ្វើជា ភស្តុតាងនោះឡើយ⁵⁴។

២៣- មេធាវីការពារក្តី គឺច្បាស់លាស់ហើយដែលថាចេតនារបស់ខ្លួន នៅក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុ គឺដើម្បី ដាក់កំណត់ហេតុទាំងនោះជាភស្តុតាង។ តាមការដាក់ឯកសាររបស់ខ្លួនជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មេធាវីការពារក្តីបានអះអាងថាខ្លួនមានការប៉ុនប៉ងធ្វើជា “កំណត់ហេតុ” និងថែមទាំងធ្វើការពិពណ៌នាពីកំណត់ហេតុទាំងនោះ ធ្វើជា “ភស្តុតាង” នៅក្នុង បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនថែមទៀតផង⁵⁵។

២៤- អាស្រ័យហេតុដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញពីកំហុសណាមួយឡើយ។

*គ. ការចោទប្រកាន់ពីកំហុសអង្គច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ស្តីពីយុត្តិសាស្ត្រដែលមិនជាប់កាតព្វកិច្ច*

២៥- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា សេចក្តីសម្រេចមួយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ពាក់ព័ន្ធនឹង កំណត់ហេតុនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង⁵⁶ (“សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ”) មិនបានបង្ហាញពីសិទ្ធិ របស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុរបស់ជនជាប់ចោទ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួននៅខាងក្រោម សាលសវនាការនោះឡើយ⁵⁷។ មេធាវីការពារក្តីបានអះអាងថា “អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនត្រឹម

⁵⁴ E211/2 អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពី៖ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ នួន ជា មកអង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការស្រាវជ្រាវនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា (ឯកសារ E211), ១៣ សីហា ២០១២។ E251 សេចក្តី សម្រេចលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តី ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនប្រក្រតីដែលចោទប្រកាន់ថាបានកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ (ឯកសារលេខ E221, E223, E224, E224/2, E234, E234/2, E241 និង E241/1), ៧ ធ្នូ ២០១២, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣៧។

⁵⁵ សូមអានផងដែរ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៤៩ (“មេធាវីការពារក្តីចង់បង្ហាញសេចក្តីសង្កេត របស់ខ្លួន...”) (សង្កត់ន័យ បន្ថែមដើមដោយ អក្សរទ្រព្យ)។ ដដែលដូចមុន ត្រង់កថាខណ្ឌ ៤៦ (“ភស្តុតាងដែលបង្ហាញអំពីផលប៉ះពាល់នៃស្ថានភាពផ្លូវកាយរបស់ អៀង សារី ទៅលើសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គឺជាភស្តុតាងដែលអាចជួយដល់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការធ្វើកំណត់ ហេតុ...។”)

⁵⁶ A371/2/12 សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បដិសេធសំណើសុំ អនុញ្ញាតថតសម្លេង/វីដេអូនៃការជួបជាមួយ អៀង សារី នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង, ១១ មិថុនា ២០១០។

⁵⁷ E254/3 សេចក្តីសម្រេច, ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៣។

ត្រូវក្នុងការរកឃើញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីសិទ្ធិធ្វើកំណត់ហេតុ អៀង សារី អនុវត្តមិនបានទេចំពោះករណីនេះ”⁵⁸។ សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងបន្តទៅដល់ការសន្មតដែលថាមេធាវី ការពារក្តីមានចេតនាដើម្បីធ្វើការអះអាងថា សនិទានភាពនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើកំណត់ហេតុនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ធ្វើយុត្តិកម្មទៅលើកំណត់ហេតុ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំ ខ្លួននៅខាងក្រោមសាលសវនាការផងដែរ។ អំណះអំណាងមួយដែលថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានប្រព្រឹត្តកំហុស ដោយគ្រាន់តែមិនបានធ្វើតាមសេចក្តីសម្រេចមួយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សូម្បី តែសន្មតថា, បញ្ហាជាប់ទាក់ទង ដែលជាប់ទាក់ទងផ្ទាល់ត្រង់ចំណុចនេះ គឺជាសេចក្តីសម្រេចមួយ ដែលគ្មានសំណាងនឹងទទួលបានជ័យជំនះ។ សេចក្តីសម្រេចនានារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចជឿជាក់ បាន ប៉ុន្តែមិនជាប់កាតព្វកិច្ចលើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ។

២៦- សហព្រះរាជអាជ្ញាជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើការកត់សម្គាល់យ៉ាងត្រឹម ត្រូវពីកាលៈទេសៈដែលខុសគ្នា ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទល់នឹងសេចក្តី សម្រេចដែលរងការជំទាស់ និងក្នុងការសង្កេតដែលថាសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបាន បង្ហាញពីសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សម្លេង ឬជាវីដេអូ នៅក្នុង បន្ទប់ឃុំខ្លួននៅខាងក្រោមសាលសវនាការនោះទេ។ ពីមុននេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការពន្យល់ថា តើមកពីហេតុអ្វីបានជាដាក់ឯកសាររបស់ពួកគេជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលពួកគេបានធ្វើ បន្តជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល⁵⁹។

២៧- អំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តី នៅក្នុងការប៉ុនប៉ងបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូង គឺធ្វើទៅតាមសិទ្ធិដើម្បីបង្កើត “កំណត់ហេតុសក្យានុម័ត និងសហកាលនៃលក្ខខណ្ឌរូបវន្ត របស់ អៀង សារី”⁶⁰។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ដូចដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្លាប់បានដាក់ជូនសេចក្តី សន្និដ្ឋានពីមុនដូច្នេះថា មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានផ្តល់ការទាមទារ“សិទ្ធិក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុ”

⁵⁸ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣៥។
⁵⁹ E254/2 ចម្លើយតបស្តីពីច្បាប់ចម្លងខ្សែអាត់, ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៥-២២។
⁶⁰ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣៧។ *ដដែលដូចមុន*, កថាខណ្ឌ ៣៨ (“ប្រសិនបើមិនអនុញ្ញាតឱ្យថតទេ...ដូចនេះមិន មានកំណត់ហេតុសហកាលក្នុងពេលសវនាការទេ”)។ *ដដែលដូចមុន*, កថាខណ្ឌ ៣៩ (“មិនមាន កំណត់ហេតុពិតប្រាកដ និងពេញលេញ ត្រូវបានធ្វើឡើងត្រង់ចំណុចសភាពពិតប្រាកដរបស់ អៀង សារី”)។

និងត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យប្រមូលភស្តុតាង “ពីការធ្វើកំណត់ហេតុ”⁶¹។ អាស្រ័យហេតុដូច្នេះ អំណះអំណាងទាំងនេះគឺ មានភាពរំលង និងមិនគួរឱ្យជឿឡើយ។

២៨- អាស្រ័យហេតុដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញពីកំហុសអង្គច្បាប់ណាមួយទេ ហើយ ដោយមិនគិតពីការហាមឃាត់ការប្រមូលភស្តុតាងដោយភាគីណាមួយនោះឡើយ ផ្តល់នូវមូលហេតុ មួយដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ និងឯករាជ្យ សម្រាប់គាំទ្រដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូង។

ឃ. ការចោទប្រកាន់អំពីកំហុសអង្គហេតុ និងរំលោភលើឆន្ទានុសិទ្ធិស្តីពីការរកឃើញ កំណត់ត្រាគ្រប់គ្រាន់ស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ

២៩- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា ការវាយតម្លៃសុខភាពជនជាប់ចោទ “ដោយបុគ្គលិកពេទ្យ ដែលផ្តល់កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនអង្គជំនុំជម្រះ នៅរៀងរាល់ថ្ងៃនៃដំណើរការនីតិវិធី សវនាការ”⁶² ការវាយតម្លៃតាមពេលវេលាកំណត់ដោយអ្នកជំនាញនានាដែលបានតែងតាំងដោយតុលាការ, និងសមត្ថភាពរបស់គ្រូពេទ្យព្យាបាលជនជាប់ចោទ បាននាំឱ្យមាន “សេចក្តីកង្វល់ជាច្រើនដល់ ការយកចិត្តទុកដាក់របស់អង្គជំនុំជម្រះនៅពេលណាចាំបាច់”⁶³ ផ្តល់នូវកំណត់ត្រាគ្រប់គ្រាន់ស្តីពីបញ្ហា សម្បទា និងសតិបញ្ញាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ។ មេធាវីការពារក្តីបាន ជំទាស់នឹងវិធានការក្នុងការផ្តល់របាយការណ៍ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ទាំងនេះ ដោយជំទាស់ថា របាយការណ៍ របស់អ្នកជំនាញម្នាក់ៗ ធ្វើឡើងយូរៗម្តង ដើម្បីបង្កើតឱ្យបានកំណត់ត្រាគ្រប់គ្រាន់ “របាយការណ៍ ប្រចាំថ្ងៃមិនអាច និងមិនបានបង្ហាញរូបភាពឱ្យបានសព្វគ្រប់អំពីសមត្ថភាពជាក់ស្តែងរបស់ អៀង សារី ក្នុងការតាមដាន និងចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៃសវនាការពេញមួយថ្ងៃនៃថ្ងៃ សវនាការនីមួយៗឡើយ”⁶⁴ ហើយគ្រូពេទ្យព្យាបាលជម្ងឺ “ខកខានមិនបានធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលជាដុំ កំភួនដល់ស្ថានភាពសុខភាពរបស់ អៀង សារី ដើម្បីជាចំណាប់អារម្មណ៍របស់អង្គជំនុំជម្រះ ឡើយ”⁶⁵។

⁶¹ E254/2 ចម្លើយតបស្តីពីច្បាប់ថតខ្សែអាត់, ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៣-១៤។
⁶² ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៤។
⁶³ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៤។
⁶⁴ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤០។
⁶⁵ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤១។

៣០- សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញភស្តុតាង ចំពោះការលើកឡើងរបស់ខ្លួនថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រព្រឹត្តកំហុសខាងអង្គហេតុ ឬរំលោភឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការរកឱ្យឃើញថាកំណត់ត្រាគ្រប់គ្រាន់ស្តីពីបញ្ហាសម្បទា និងសតិបញ្ញាស្មារតីរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ គឺកំពុងត្រូវបានបង្កើតឡើង។ អំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីលើចំណុចនេះ ជាសំខាន់ គឺមានបណ្តឹងមួយដែលថា គ្រូពេទ្យ និងពួកអ្នកជំនាញដែលធ្វើការវាយតម្លៃលើជនជាប់ចោទ ខកខានមិនបានទទួលយល់ព្រមជាមួយនឹងទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទទេ ស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ ឬថា តើការពិចារណាណាមួយដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការវាយតម្លៃនោះ^{៦៦} ហើយវាគ្រាន់តែជាការព្យាយាម ដើម្បីលើកយករឿងវិវាទស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការមកប្តឹងឡើងវិញប៉ុណ្ណោះ។ ដើម្បីគាំទ្រចំពោះអំណះអំណាងរបស់ខ្លួន មេធាវីការពារក្តីលើកឡើងយោងទៅលើការទាមទារដែលខ្លួនបានដាក់ជូនតុលាការនោះ គឺមិនមែនជាភស្តុតាងអង្គហេតុនោះឡើយ^{៦៧}។ ដូចអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានថ្លែងថា៖

ការថតសម្តែង និង/ឬ វីដេអូជនជាប់ចោទ គឺមិនចាំបាច់ ឬមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការវាយតម្លៃផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់អ្នកជំនាញទៅនឹងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការនោះទេ។ អ្នកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ មិនបានបង្ហាញថា ការថតសម្តែងរបស់ជនជាប់ចោទ គឺជាការចាំបាច់សម្រាប់វាយតម្លៃនោះឡើយ។ បន្ថែមពីលើនេះ ការវាយតម្លៃរបស់មន្ត្រីច្បាប់ ឬសមាជិកណាមួយផ្សេងទៀតរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ឬអ្នកផ្សេងទៀត ដែលមិនបានទទួលនូវការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ គឺមិនពាក់ព័ន្ធចំពោះអង្គជំនុំជម្រះទេ។ បុគ្គលដែលមានគុណវុឌ្ឍិស្តីពីសមន្តីផ្តល់ភស្តុតាងស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ គឺអ្នកជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រ

^{៦៦} សូមអានឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤១ (“វេជ្ជបណ្ឌិតដែលមានភារកិច្ចពិនិត្យព្យាបាល និងថែទាំសុខភាពរបស់ អៀង សារី បានបដិសេធមិនរាយការណ៍ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថា លោក អៀង សារី កំពុងតែត្រូវបានបញ្ជូលអ្នកស៊ីហ្វូន និងមិនអាចបន្តតាមដានដំណើរការនីតិវិធី ដោយសារតែគាត់អស់កម្លាំងយ៉ាងខ្លាំង”)។

^{៦៧} សូមអានឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់លេខយោងដើងទំព័រលេខ១០៣ (លើកសម្ភាសនេចក្តីថ្លែងដែលចោទប្រកាន់បានផ្តល់ជូនមេធាវីការពារក្តី និង “សៀវភៅចុះកំណត់ត្រាសេចក្តីសង្កេត”របស់មេធាវីការពារក្តី។ ដូចគ្នានឹងខាងលើកន្លែងដែល ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤១ (“ដូចដែលលោក Karnavas បានជម្រាបជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ...វេជ្ជបណ្ឌិតដែលពិនិត្យព្យាបាល និងថែទាំសុខភាពបានថ្លែងទៅកាន់លោក Karnavas ថា...ដូចដែលលោក Karnavas បានជម្រាបជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ...”)។

ឯករាជ្យដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយអង្គជំនុំជម្រះ ហើយមិនមែនជាមន្ត្រីច្បាប់ ឬ សមាជិកដទៃទៀតដែលមិននៅក្នុងក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី^{៦៨}។

៣១- មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងថា អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានប្រព្រឹត្តកំហុសក្នុងការកំណត់ថា របាយការណ៍វាយតម្លៃពីសុខភាពជាប្រចាំថ្ងៃ និង បើសិនជាចាំបាច់ឱ្យញឹកញាប់ជាងនេះ របាយការណ៍វាយតម្លៃ រួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយនឹងរបាយការណ៍ វាយតម្លៃសុខភាពជាទៀតទាត់របស់អ្នកជំនាញច្រើនជាង វាយតម្លៃគ្រប់គ្រាន់ពីសម្បទារបស់ជនជាប់ ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ។

៣២- ដោយមានការជាប់ទាក់ទងគ្នាជាមួយផ្នែកផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន មេធាវីការពារ ក្តីបានតវ៉ាថា គឺជាកំហុសខាងអង្គហេតុ និងជាការរំលោភលើឆន្ទានុសិទ្ធិដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងរកឃើញថា ការថត(ជាខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬវីដេអូ) “មិនចាំបាច់ទេ ហើយក៏មិនជាប់ពាក់ព័ន្ធ ជាមួយនឹងរបាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញ ស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួម សវនាការដែរ”^{៦៩}។ ក៏ប៉ុន្តែ មេធាវីការពារក្តីបានទទួលស្គាល់ថា ការសម្រេចនេះគឺត្រឹមត្រូវ^{៧០} ផ្ទុយ ទៅវិញ ជ្រើសរើសយកការជំទាស់លើចំណុចខុសៗគ្នា ថាការថត(ជាខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬវីដេអូ) “គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីឱ្យមានខ្សែអាត់ថតសម្លេង និងវីដេអូដែលត្រឹមត្រូវ និងមិនលំអៀង ដើម្បីឱ្យ មានការធ្វើកំណត់ត្រាអំពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់ អៀង សារី និងការវាយតម្លៃរបស់វេជ្ជបណ្ឌិត ដែលជាអ្នកពិនិត្យព្យាបាលជនជាប់ចោទ ត្រូវបានថតទុក”^{៧១}។ ហេតុដូច្នេះ អំណះអំណាងរបស់ មេធាវីខាងលើនេះ មានភាពច្របូកច្របល់ជាងគ្នាត្រង់កន្លែងដែលថាខ្លួនគួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការ ប្រមូលភស្តុតាង^{៧២}។

^{៦៨} ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៦។
^{៦៩} ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៨-៥០។
^{៧០} ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៨ (“មេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់ថាការថតខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬវីដេអូអាច ពុំចាំបាច់សម្រាប់ការវាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ”)។
^{៧១} ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៨ (សង្កត់ន័យនៅក្នុងឯកសារដើម)។
^{៧២} លើសពីនេះ មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា “ការថតជាខ្សែអាត់សម្លេង និងវីដេអូ អៀង សារី អាចត្រូវប្រើអ្នកជំនាញដ៏ច្រើន ជាពិសេសចាប់តាំងពីពេលដែលពួកគេមិនបានសង្កេតមើល អៀង សារី រៀងរាល់ថ្ងៃ ឬក្នុងរយៈពេលមួយជាបន្តបន្ទាប់”។ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៨ ។ ក៏ប៉ុន្តែ អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើការកត់សម្គាល់ថា “ប្រអូកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រមិនបាន

៣៣- អាស្រ័យហេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួន ក្នុងការបង្ហាញកំហុស អង្គហេតុ ឬការរំលោភឆន្ទានុសិទ្ធិ ហើយដោយមិនគិតពីការហាមឃាត់របស់ភាគីក្នុងការប្រមូល ភស្តុតាងទេ ផ្តល់នូវមូលហេតុភាពឯករាជ្យ និងគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់តម្កល់នូវសេចក្តីសម្រេចរបស់ អង្គជំនុំជម្រះ។

ង. ការចោទប្រកាន់អំពីការរំលោភលើឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការរកឃើញ
អំពីការរំលោភបំពានមានសក្តានុពលលើសិទ្ធិឯកជន

៣៤- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសង្កេតឃើញថា “សេចក្តីសង្កេតដែលបានស្នើឡើង អាចកាត់ត្រាអំពីការ យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការពិនិត្យព្យាបាលដែលជនជាប់ចោទបានទទួលនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង ដែលនៅ ទីនោះ ជាធម្មតាតែងតែមានការរំពឹងទុកថានឹងមានសិទ្ធិឯកជនផ្សារភ្ជាប់ជាមួយគ្នា”⁷³។ មេធាវីការ ពារក្តីជំទាស់ថា ការសម្រេចនេះ គឺ “មិនសមហេតុសមផលទេ”⁷⁴។ ជាការគាំទ្រដល់អំណះអំណាង របស់ខ្លួនស្តីពីការរំលោភឆន្ទានុសិទ្ធិនេះ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងថា ពួកខ្លួនបាន “ធ្វើដដែលៗ ដើម្បីការពារសិទ្ធិឯកជនជាមូលដ្ឋាន និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ អៀង សារី”⁷⁵ និងចោទប្រកាន់ថាអង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងពីមុន “បានរំលោភលើសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ អៀង សារី”⁷⁶។ ការលើកឡើងបែបនេះ មិនជាប់ពាក់ព័ន្ធគ្នាទេ ហើយខកខានមិនបានសម្រេចការទាមទាររបស់មេធាវីការពារក្តី ដែលថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរំលោភលើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។

ច. ការចោទប្រកាន់អំពីកំហុសអង្គច្បាប់ទាក់ទងទៅនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក

បញ្ជាក់ថា ការថតជាខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬវីដេអូជនជាប់ចោទពុំមានការចាំបាច់សម្រាប់ការវាយតម្លៃរបស់ពួកគេឡើយ។”។ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលរងការជំទាស់, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៦។

⁷³ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៦។

⁷⁴ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៣។

⁷⁵ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៤។

⁷⁶ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៣ និង ៤៤។

៣៥- អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា ការព្យាយាមរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការកំណត់ថវិកា លក្ខណៈនៃការថតសម្លេង និង/ឬវីដេអូជនជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងជាភស្តុតាងដោះបន្ទុក គឺមិនអាចជឿជាក់បានឡើយ⁷⁷។ មេធាវីការពារក្តីបានតវ៉ាថា “ភស្តុតាង ដែលបង្ហាញអំពីផលប៉ះពាល់ នៃស្ថានភាពសុខភាពខាងផ្លូវកាយរបស់លោក អៀង សារី ទៅលើសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការចូលរួម នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គឺជាភស្តុតាងដែលអាចជួយមេធាវីការពារក្តីក្នុងការធ្វើកំណត់ត្រាអំពីការ ពុំមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់របស់ អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមការជំនុំជម្រះក្តី និងក្នុងការរក្សាទុកកំហុស នានារបស់អង្គជំនុំជម្រះដើម្បីប្តឹងសាទុក្ខ”⁷⁸។ មេធាវីការពារក្តីក៏បានតវ៉ាផងដែរថា សិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ ក្នុងការទទួលបាននូវមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ត្រៀមរៀបចំការការពារក្តី គឺអនុញ្ញាតឱ្យពួកគាត់ ធ្វើការថត(សម្លេង និងវីដេអូ)នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ⁷⁹។

៣៦- សហព្រះរាជអាជ្ញា កាលពីមុន បានឆ្លើយតបទៅនឹងអំណះអំណាងមានសារៈសំខាន់របស់មេធាវីការ ពារក្តី លើចំណុចនេះ នៅក្នុងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលក្នុងនោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល⁸⁰។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏ បានធ្វើការកត់សម្គាល់ផងដែរថា នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃ អវតក ភស្តុតាងដោះបន្ទុកដែលមេធាវីការពារ ក្តីមានសិទ្ធិអាចចូលទៅពិនិត្យមើលបានអនុលោមតាមវិធាន៥៥ និងវិធាន៩៣នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនោះ⁸¹ គឺ ជាភស្តុតាងដែលប្រមូលបានដោយអង្គជំនុំជម្រះណាមួយ មិនមែនជាភស្តុតាងដែលបង្កើតឡើងដោយ មេធាវីការពារក្តីដោយខ្លួនឯងនោះទេ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា មេធាវីការពារក្តីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ សម្ភាសន៍សាក្សីនានាពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើ ឬសកម្មភាពរបស់ជនជាប់ចោទនោះឡើយ ទោះបីជាព័ត៌មាន ដែលផ្តល់ឱ្យដោយសាក្សីទាំងនោះក៏ដោយ អាចជាព័ត៌មាន“ដោះបន្ទុក” នៅក្នុងន័យស្នូលនៃពាក្យ ពេចន៍នោះ។ លើសពីនេះ ការវាយតម្លៃអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការបង្កើត បានជារបាយការណ៍ សក្ខីកម្ម និងការដាក់ឯកសារទូលំទូលាយ ដែលទាំងអស់នេះ មេធាវីការពារក្តី មានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលបាន។

⁷⁷ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៥។
⁷⁸ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៦។
⁷⁹ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៧។
⁸⁰ ឯកសារលេខ E254/2 ចម្លើយតបទៅនឹងច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថត(សម្លេង និង/ឬវីដេអូ), ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៩-២២។
⁸¹ សូមអាន វិធាន៥៥(៥), ៥៥(១០), និង៩៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

៣៧- មេធាវីការពារក្តីក៏បានលើកឡើងផងដែរថា “កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ បានចែងដោយប្រយោលអំពីសិទ្ធិក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុ ដែលជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីរៀបចំការការពារក្តី និងសិទ្ធិទទួលបាននូវភស្តុតាងដោះស្រាយ”⁸²។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានលើកឡើងផងដែរនៅក្នុងការដាក់ឯកសាររបស់ខ្លួន ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអំពីមូលហេតុថា តើហេតុអ្វីបានជាការទាមទាររបស់មេធាវីការពារក្តី “អំពីសិទ្ធិក្នុងការថត (សម្លេង និងវីដេអូ)” ត្រូវបានក្លែងបន្លំ ហើយថាហេតុអ្វីការថត(សម្លេង ឬវីដេអូ) នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ មិនចាត់ចូលនៅក្នុងសិទ្ធិទទួលបាននូវមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ⁸³។

៣៨- អាស្រ័យហេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាង អំពីកំហុសអង្គច្បាប់ និងមិនគិតពីការហាមឃាត់របស់ភាគីនានាស្តីពីការប្រមូលភស្តុតាងដែលផ្តល់នូវមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ និងដោយឯករាជ្យ ដើម្បីតម្កល់នូវសេចក្តីសម្រេចអង្គជំនុំជម្រះ។

ឆ. ការចោទប្រកាន់អំពីការរំលោភលើធនានុសិទ្ធិទាក់ទងនឹងការរកឃើញថា ការថត (សម្លេង ឬវីដេអូ)ជនជាប់ចោទ មិនមែនជាមធ្យោបាយដែលមានលក្ខណៈ ជ្រៀតជ្រែកតិចតួចជាងគេនោះឡើយ

៣៩- អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា គឺ“ច្បាស់ណាស់ មិនមែនជារឿងដែលការថតសម្លេង និង/ឬវីដេអូ ជាមធ្យោបាយមួយមានលក្ខណៈជ្រៀតជ្រែកតិចតួចជាងគេនោះទេ សម្រាប់ថតខ្សែអាត់(សំឡេង ឬវីដេអូ)”⁸⁴។ នេះគឺជាការឆ្លើយតបទៅនឹងអំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា ការមិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការថត(សម្លេង ឬវីដេអូ) រំលោភលើការណែនាំនៃវិធាន២១(២)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលថា“វិធានការចាប់បង្ខំណាមួយចំពោះជនជាប់ចោទណាម្នាក់ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមវិធាននេះ ត្រូវដាក់កម្រិតតឹងរឹងចំពោះភាពចាំបាច់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី សមាមាត្រទៅនឹងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃអំពើល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ និងការគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្សឱ្យបានពេញលេញ”⁸⁵។ មេធាវីការពារ

⁸² ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៤៧។
⁸³ ឯកសារលេខ E254/2 ចម្លើយតបទៅនឹងច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថត(សម្លេង និងវីដេអូ), ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៤ និងទី១៩-២២។
⁸⁴ ឯកសារលេខ E254/3 សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងរងការជំទាស់ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៦។
⁸⁵ វិធាន២១(២)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

ក្តីបានជំទាស់ថា សេចក្តីសង្កេតរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង គឺជាសេចក្តីសង្កេត “ដែលបន្លំភ្នែក” ព្រោះមេធាវីការពារក្តីបានស្នើនូវលក្ខខណ្ឌចំនួនបី ដែលតាមការយល់ឃើញរបស់មេធាវីការពារក្តី “អាចធានាថាគ្មានការជ្រៀតជ្រែកទៅលើ អៀង សារី ទៅលើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬទៅលើ ដំណើរការនីតិវិធីឡើយ”⁸⁶។

៤០- មេធាវីការពារក្តីពឹងផ្អែកអំណះអំណាងរបស់ខ្លួនទៅលើទង្វើករណីដែលគ្មានការគាំទ្រ។ ទីមួយ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញភស្តុតាងថា ការហាមឃាត់មិនឱ្យមេធាវីការពារក្តីធ្វើការថត(សម្លេង និង/ឬវីដេអូ)នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ គឺជា “វិធានការចាប់បង្ខំ” មួយដែលស្ថិតនៅក្រោមវិធាន២១(២)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ទីពីរ មេធាវីការពារក្តីអះអាង ដោយពុំមានការគាំទ្រថា “គោលការណ៍សមាមាត្រ...គឺចែងដោយប្រយោលនៅក្នុងវិធាន២១(២)”⁸⁷។ តាមពិតទៅ តាមមេធាវីការពារក្តីគោលការណ៍សមាមាត្រ គឺតម្រូវឱ្យមានវិធានការដែល “ធ្វើឱ្យខូចខាតដល់សិទ្ធិ មិនឱ្យ ឆាប់សេចក្តីត្រូវការចាំបាច់ឡើយ”⁸⁸ ពាក្យពេចន៍ដោយត្រង់ៗនៃវិធាន២១(២) គឺអនុវត្តកម្រិត តឹងរឹងចំពោះសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, សមាមាត្រទៅនឹងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស ដែលបានចោទប្រកាន់ និងការគោរពនូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្សឱ្យបានពេញលេញ។ ទីបី ទោះបីយល់ស្របជាមួយមេធាវីការពារក្តីថា បើសិនជា “គោលការណ៍សមាមាត្រ” ត្រូវបានអនុវត្តនោះ វានឹងជួយជំរុញឱ្យមាន “ការកម្រិតលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន” តែប៉ុណ្ណោះ⁸⁹ ហើយមេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបង្ហាញភស្តុតាងថា ការថត(ជាខ្សែអាត់សម្លេង និងឬជាវីដេអូ) នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ គឺជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានយ៉ាងដូចម្តេចដែរ⁹⁰។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើអំណះអំណាងបន្ថែមទៀត លើចំណុចនេះ ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលក្នុងនោះសហព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល⁹¹។

⁸⁶ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥១។

⁸⁷ ឯកសារលេខ E254/1 សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ក្នុងការថត (សម្លេង និង/ឬវីដេអូ) ត្រង់កថាខណ្ឌទី២២។

⁸⁸ ឯកសារលេខ E254/1 សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ក្នុងការថត (សម្លេង និង/ឬវីដេអូ) ត្រង់កថាខណ្ឌទី២២។

⁸⁹ ឯកសារលេខ E254/1 សារណារបស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ក្នុងការថត (សម្លេង និង/ឬវីដេអូ) ត្រង់កថាខណ្ឌទី២២។

⁹⁰ សូមអានផងដែរ ឯកសារលេខ E254/3/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥២ (ដែលពោលអះអាងដោយគ្មានការចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាងអំពីការទំនាក់ទំនងគ្នារវាងការថតជាខ្សែអាត់សម្លេង និង/ឬវីដេអូ នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាលសវនាការ និង (“សិទ្ធិក្នុងការរៀបចំការការពារក្តី”)។

⁹¹ ឯកសារលេខ E254/2 ចម្លើយតបទៅនឹងច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថត(សម្លេង និង/ឬវីដេអូ), ត្រង់កថាខណ្ឌទី ២៣-២៦។

៤១- អាស្រ័យហេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីខកខានមិនបានបំពេញការងាររបស់ខ្លួនក្នុងការបង្ហាញឱ្យឃើញពីការបំពានឆន្ទានុសិទ្ធិទេ និងដោយមិនគិតពីការហាមឃាត់ចំពោះភាគីក្នុងការប្រមូលភស្តុតាង បានផ្តល់នូវមូលដ្ឋានឯករាជ្យ និងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់តម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

V. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៤២- ដូចមូលហេតុជម្រាបជូនខាងលើ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះ ៖

- ក. សម្រេចថា បណ្តឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបានទាំងស្រុង ឬ
- ខ. ច្រានចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយ
- គ. ច្រានចោលសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលស្នើសុំឱ្យមានសវនាការផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈ។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣	លោក ត្រី ជា លាង		
	លោក William SMITH		
	សហព្រះរាជអាជ្ញា		